

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research) ที่ใช้รูปแบบการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่มุ่งศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการคุณภาพ และกลยุทธ์การจัดการคุณภาพที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพการแข่งขัน มีตัวแปรอะไรบ้างที่มีนัยสำคัญ และใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งศึกษาข้อมูลเชิงลึกที่อยู่ในแนวความคิดและโลกทัศน์ที่แท้จริงของผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant) ต่างๆ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อศึกษาถึงกลยุทธ์หรือแนวทางการจัดการคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เพื่อให้ได้คำตอบของคำถามการวิจัยที่ต้องการได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็น และก่อนที่จะดำเนินการศึกษาในสองขั้นตอนดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการวิจัยในเชิงการค้นคว้า ค้นคว้า ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อเป็นฐานในการศึกษาขั้นต่อไป ก่อนทำการสำรวจ โดยผู้วิจัยรวบรวมศึกษาและวิเคราะห์เอกสารทั้งจากงานวิจัย รายงาน สภาวะวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหาร สถิติวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหาร ยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ สรุปโครงการจัดทำแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ และเอกสารสำคัญอื่นๆ เพื่อการประเมินและวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคที่พบในวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ประกอบการใช้ความรู้ ประสบการณ์ และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาประกอบการศึกษา วิเคราะห์ และสรุปผล เพื่อให้ได้แนวทางของคำตอบการวิจัยที่ตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงขอเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method)

การศึกษากิจการการจัดการคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research) ที่ใช้รูปแบบการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่มุ่งศึกษาวิเคราะห์ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน การจัดการคุณภาพ และกลยุทธ์การจัดการคุณภาพที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพการแข่งขัน วิธีการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก ที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนกับกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 116 ราย (ธันวาคม 2551) ซึ่งไม่ได้จำกัดว่าเป็นวิสาหกิจขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ และไม่จำกัดระยะเวลาในการดำเนินการ เนื่องจากการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน สามารถพัฒนาได้ในองค์กรหรือวิสาหกิจทุกๆ วิสาหกิจ

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนกับกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวนไม่น้อยกว่า 90 ราย ซึ่งการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร โดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ดังสูตรของ Taro Yamane (1973, p. 725) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนสมาชิกประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงร้อยละ 5

แทนค่า

$$n = \frac{116}{1 + 116(0.05^2)}$$

$$= 89.92$$

$$n = 90 \text{ ตัวอย่าง}$$

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ จะใช้แบบสอบถามที่มีโครงสร้าง (Questionnaire) โดยการนำตัวแปรที่ได้จากการศึกษามาทดสอบความน่าเชื่อถือทางสถิติ หรือค่าสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือ (Reliability Coefficients) เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร รายงานผลการวิจัยเกี่ยวกับการส่งออก แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพ การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน และปัจจัยความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหาร เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด และได้ประยุกต์จากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน จัดทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่กำหนด โดยพิจารณาถึงรายละเอียดที่ครอบคลุมถึงความมุ่งหมายและกรอบแนวคิดของการวิจัย

2. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัยเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้ประกอบการในวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเป็น 0.96 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นเข้าใกล้ 1 แสดงถึงความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

5. นำผลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่กำหนดไว้ นำข้อมูลเบื้องต้นมาตรวจสอบความสมบูรณ์ พร้อมกับตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของ

เอกสารเตรียมดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก

2. ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มแจกแบบสอบถามด้วยตนเองตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2552 จำนวน 116 ฉบับ ตามที่อยู่ของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออกที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนกับกรมส่งเสริมการเกษตร โดยขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบทันที หลังจากนั้นจึงจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การดำเนินการในเรื่องจัดการคุณภาพ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

เกณฑ์การให้คะแนน โดยแบ่งคำตอบออกเป็น 2 ระดับ คือ มี และไม่มี และให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบข้อความที่ให้ไว้ว่ามีการดำเนินการ ให้คะแนน 1

ถ้าตอบข้อความที่ให้ไว้ว่าไม่มีการดำเนินการ ให้คะแนน 0

แล้วนำคะแนนรวมทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย แล้วใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยในการอภิปรายผล โดยกำหนดว่า ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยและเท่ากับค่าเฉลี่ย หมายถึง ระดับการจัดการคุณภาพน้อย ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย หมายถึง ระดับการจัดการคุณภาพมาก

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนกับระดับการจัดการคุณภาพ โดยใช้การแจกแจงความถี่แบบสองทาง (Crosstabs) และใช้

สถิติทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square) ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

3.1.5 การทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานตามกรอบแนวคิด โดยใช้สถิติทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square) ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนและระดับการจัดการคุณภาพ โดยมีสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 องค์ประกอบของความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านจำนวนสมาชิก มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐานที่ 2 องค์ประกอบของความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านจำนวนปีที่ดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐานที่ 3 องค์ประกอบของความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านระบบบัญชีและการเงิน มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ ประกอบด้วยสมมติฐานย่อย 9 สมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐาน 3.1 ที่มาของทุนในการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 3.2 สัดส่วนของทุนของกิจการวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 3.3 จำนวนเงินทุนของกิจการวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 3.4 ระบบการบันทึกการเงิน/บัญชีของกิจการวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 3.5 สัดส่วนการหมุนเวียนเงินที่ไม่ได้บันทึกในระบบบัญชีของกิจการวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 3.6 การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและข้อมูลอื่น ๆ แก่สมาชิก มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 3.7 การบริหารจัดการทุน มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 3.8 การจัดสรรรายได้และผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 3.9 ต้นทุนการดำเนินงานจากปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐานที่ 4 องค์ประกอบของความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านโครงสร้างการบริหารงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ ประกอบด้วยสมมติฐานย่อย 10 สมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐาน 4.1 การกำหนดเป้าหมายและนโยบาย มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 4.2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการกำหนดเป้าหมายและทิศทาง มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 4.3 การกำหนดโครงสร้างบริหารองค์กรและการแบ่งหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 4.4 การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 4.5 การบริหารจัดการองค์กร / กลุ่ม มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 4.6 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 4.7 ความสามารถในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 4.8 การมีส่วนร่วมของสมาชิก มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 4.9 การสร้างความเชื่อมโยงและเครือข่ายกับภายนอก มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 4.10 ภาวะการเป็นผู้นำของผู้นำกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 5 องค์ประกอบของความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านการตลาด มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ ประกอบด้วยสมมติฐานย่อย 10 สมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐาน 5.1 แหล่งจำหน่ายหลักของผลิตภัณฑ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 5.2 ช่องทางการจัดจำหน่าย มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 5.3 ความต่อเนื่องของตลาด มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 5.4 การกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 5.5 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และรูปแบบบรรจุภัณฑ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 5.6 การโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการบริหารจัดการกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 5.7 ความสามารถในการสร้างกำไรของกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 5.8 สิ่งที่ทำให้สินค้าของกลุ่มเป็นที่รู้จัก มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 5.9 การสร้าง รักษา และขยายความสัมพันธ์กับลูกค้า มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 5.10 จำนวนคู่แข่งของกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 6 องค์ประกอบของความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนด้านกระบวนการผลิต มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ ประกอบด้วยสมมติฐานย่อย 10 สมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐาน 6.1 การวางแผนการผลิต มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 6.2 ทีมของแรงงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 6.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 6.4 ระยะเวลาการผลิต มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 6.5 ความสามารถด้านกระบวนการผลิต มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 6.6 การสร้างความแตกต่างของสินค้าและบริการ มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 6.7 การกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิต มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 6.8 การจัดการด้านกระบวนการผลิต มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 6.9 กระบวนการผลิตต่อสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

สมมติฐาน 6.10 การควบคุมระบบงาน ป้องกันความผิดพลาดในระบบงาน ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์กับระดับการจัดการคุณภาพ

3.2 วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method)

การศึกษาด้านการจัดการคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research) ที่ใช้รูปแบบการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งศึกษาข้อมูลเชิงลึกที่อยู่ในแนวความคิดและโลกทัศน์ที่แท้จริงของผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant) ต่างๆ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อศึกษาถึงกลยุทธ์หรือแนวการจัดการคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 หน่วยศึกษา

หน่วยศึกษา (Unit of Analysis) ในการศึกษาครั้งนี้ คือ วิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ บุคลากร 3 ระดับ

- (1) ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก
- (2) นักวิชาการทางด้านจัดการคุณภาพ
- (3) ผู้เชี่ยวชาญด้านวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารทั้งจากภาควิชาการ และภาคอุตสาหกรรม

3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาการจัดการคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก ครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการใช้วิธี (1) การสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึก (In-depth Interview) (2) การสังเกต (Observation) และ (3) ข้อมูลเอกสาร (Documentary)

- (1) เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึก (In-depth Interview)

เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึก คือ แบบสัมภาษณ์ที่ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างที่มีกรอบคำถามหลักที่ได้มาจากวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ข้อมูลอย่างละเอียดครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1.1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาอุปสรรคในการจัดการคุณภาพของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก

(1.2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดการคุณภาพของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก

(1.3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อสร้างต้นแบบการจัดการคุณภาพของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก

- (2) เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกต (Observation)

เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกต คือ ผู้ศึกษาและแบบฟอร์มสำหรับเป็นแนวทางในการสังเกตการณ์ และบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ ซึ่งผู้ศึกษาจะทำการออกแบบฟอร์มสำหรับใช้เป็นแนวทางการสังเกตการณ์และบันทึกข้อมูล จากขอบเขตเนื้อหา กรอบแนวคิดในการวิจัย และนิยามศัพท์

ประเด็นสำคัญที่จะใช้เป็นแนวทางการสังเกตการณ์และบันทึกข้อมูลที่ได้จากขอบเขตเนื้อหา และกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย

- (2.1) ประเด็นด้านการบริหารงานวิสาหกิจชุมชน
- (2.2) ประเด็นด้านการตลาด
- (2.3) ประเด็นด้านวิธีการผลิต
- (2.4) ประเด็นด้านสถานที่ผลิตอาหารแปรรูป
- (3) ข้อมูลเอกสารของกิจการ (Enterprise Documents)

ข้อมูลเอกสารของกิจการวิสาหกิจชุมชนจัดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญจากวิสาหกิจชุมชน โดยการเตรียมรายการข้อมูลที่ต้องการ เพื่อขออนุเคราะห์ข้อมูลจากผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหาร ซึ่งรายการข้อมูลมีดังต่อไปนี้

- (3.1) ประวัติวิสาหกิจชุมชน
- (3.2) ข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชน
- (3.3) ข้อมูลการตลาด
- (3.4) ข้อมูลการผลิต
- (3.5) การรับรองมาตรฐานคุณภาพที่กิจการได้รับ

3.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาจะดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึก (In-depth Interview)

การสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึก โดยขออนุญาตหมายกำหนดเวลาเข้าพบเพื่อสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึก จากผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ได้เตรียมไว้ เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็นสาระสำคัญของการศึกษาคั้งนี้

2. การสังเกต (Observation)

ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสังเกตการณ์ในพื้นที่ในฐานะลูกค้าคนหนึ่งของผู้ประกอบการ เพื่อเฝ้าสังเกตการณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นสำคัญต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือแบบฟอร์มการสังเกตการณ์ที่เตรียมการไว้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาคั้งนี้

3. ข้อมูลเอกสารของกิจการ (Enterprise Documents)

ผู้ศึกษาขอข้อมูลเอกสารของกิจการจากผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลที่คุณประกอบการมีความเต็มใจที่จะเปิดเผยข้อมูล และข้อมูลเอกสารที่ได้มาแบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ

- (3.1) ประวัติวิสาหกิจชุมชน
- (3.2) ข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชน
- (3.3) ข้อมูลการตลาด
- (3.4) ข้อมูลการผลิต
- (3.5) การรับรองมาตรฐานคุณภาพที่กิจการได้รับ

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึก การสังเกต และข้อมูลเอกสารของกิจการวิสาหกิจชุมชน จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปซึ่งจะทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์มาทำการจัดกลุ่มข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ผล เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การจัดการคุณภาพเพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ